

Wstęp

Katalog rycin uwzględnia wszystkie odbitki należące obecnie do albumów Ponętowskiego ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, a także te dzieła, które zostały z nich usunięte i które udało się zidentyfikować w zbiorach tej biblioteki. Zawartość poszczególnych albumów została potraktowana całościowo, z uwzględnieniem nielicznych druków, rysunków i ekslibrisów opata. Poza tym katalog zawiera odbitki fryzów graficznych należących niegdyś do Ponętowskiego oraz cztery ryciny wklejone do jego mszałów.

Ryciny w katalogu zostały uporządkowane zgodnie z ich kolejnością w albumach. Przyjęty układ umożliwia spojrzenie na kolekcję jako całość o określonym porządku. Układ według innych kryteriów, jak np. kryterium autora, uczyniłby łatwiejszym odnalezienie konkretnych odbitek różnych twórców, ale nie pozwoliłby na wskazanie kolejności rycin w albumach, a tym samym na przedstawienie zamysłu twórcy kolekcji. Stwarzałby także problem wyboru jednego z wielu autorów dzieła graficznego jako twórcy wiodącego. Łatwemu wyszukaniu rycin według autorów służy indeks osobowy umieszczony na końcu katalogu.

Nie wszystkie ryciny z kolekcji Jana Ponętowskiego mają nadane indywidualne numery inwentarzowe, więc każda z rycin w kolekcji w celu jej łatwej identyfikacji otrzymała także swój numer katalogowy. Struktura numeru przypisanego w niniejszym katalogu łączy numery z bibliotecznymi sygnatur albumów, fryzów i książek oraz, po kropce, kolejny numer ryciny w albumie, fryzie lub książce, np. 149.33 oznacza trzydziestą trzecią rycinę w albumie *Typus Ecclesiae Catholicae* (teka 149).

Poszczególne noty zawierają podstawowe dane dotyczące każdej ryciny: jej tytuł lub określenie tematu, tytuł cyklu (serii), jeżeli do jakiegoś należy, technikę wykonania, datowanie oraz twórców ryciny: autora kompozycji, rytownika i wydawcę, a także w nielicznych przypadkach inne osoby, np. autora treści inskrypcji. Datowanie, o ile nie zaznaczono inaczej, odnosi się do czasu powstania matrycy graficznej lub daty publikacji (podawanej na rycinie lub w katalogach). Nowe ustalenia dotyczące datowania zostały objaśnione w uwagach. W przypadku części dzieł, których datowanie było dotąd nieznane lub bardzo szerokie (szczególnie w przypadku prac Wierixów), przyjęto datowanie wyznaczone przez czas powstania albumu, w którym zostały oprawione lub datę donacji. Katalog określa także miejsce wydania ryciny, jeżeli udało się je ustalić na podstawie inskrypcji lub miejsc aktywności twórców, a zwłaszcza wydawców.

W odniesieniu do niektórych kompozycji umieszczono adnotacje dotyczące ich cech szczególnych: stanu zachowania, różnic względem stanów opisanych w literaturze,

a w przypadku rzadkich lub anonimowych odbitek dodano także informacje na temat analogicznych kompozycji lub innych egzemplarzy.

Ponadto przepisano fragmenty inskrypcji z zachowaniem grafii i z rozwinięciem skrótów łacińskich. Oddano także interpunkcję obecną w inskrypcjach i w miarę możliwości towarzyszące im znaki (np. klamry). W związku z bardzo różnorodnym charakterem inskrypcji obecnych na rycinach Ponętowskiego trudno było przyjąć jedną zasadę rządzącą długością przepisywanych fragmentów – zwykle ograniczano się do pierwszego i ostatniego wersu dłuższych inskrypcji, jednowersowe zaś przepisywano w całości. W sposób opisowy wskazano także miejsce zapisania inskrypcji.

W celu lepszej identyfikacji odbitek podano także ich wymiary (o ile nie zaznaczono inaczej, dotyczą odcisku matrycy) oraz odniesienia przede wszystkim do najnowszych katalogów dzieł graficznych, które zbierają dotychczasowy stan badań. Odniesienia te w żadnym stopniu nie stanowią bibliografii dzieł, a jedynie wskazują na znane i opracowane w głównych katalogach kompozycje graficzne. Jeżeli to możliwe, ograniczano się do najnowszych katalogów, zawierających już odsyłacze do starszych publikacji tego typu i pozostałej literatury. Wyjątkiem są katalogi zbiorów w Eskurialu, które odnoszą się do kolekcji współczesnej kolekcji Ponętowskiego, a zatem stanowią dla niej istotny punkt odniesienia.

Ilustracje, ze względu na swój rozmiar powodowany objętością katalogu, mają jedynie charakter poglądowy. Przyjęto zasadę reprodukowania całej strony albumu. Tylko w przypadku wielu odbitek na danej karcie, ilustracja jest kadrowana do ryciny, której dotyczy nota.

Indeks zamieszczony na końcu drugiej części katalogu odnosi się do poszczególnych twórców dzieł.

Znaki konwencjonalne stosowane przy edycji inskrypcji w katalogu

– (ab)	rozwiązanie skrótu zaznaczonego przez autora
– <AB> <ab>	litery opuszczone przez autora, uzupełnione na potrzeby katalogu
– [AB] [ab]	litery zniszczone lub niewidoczne, uzupełnione na potrzeby katalogu
– \AB/ \ab/	litery zapisane w górnym rejestrze lub ponad linią
– /AB\ /ab\	litery zapisane w dolnym rejestrze lub poniżej linii
– <u>AB</u> <u>ab</u>	ligatury i enklawy (w tym monogramy)

Autorzy fotografii

Kraków, Biblioteka Jagiellońska: teka 149, teka 150, teka 151, teka 210, teka 211

Magdalena Herman: 1 V Albumy, 2 V Albumy, teka 152, teka 153, teka 154, teka 209, 407–410 IV Albumy, Cim. 5750, Cim. 8426, I. 23893, I. 23894, I. 23895